

ลดพุง ลดโรค

2:1:1

เคล็ดลับพิชิตพุง

ลดพุง ลดโรค

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

เครือข่าย
คนไทยไร้พุง
ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย

2:1:1 รหัสเด็ดเคล็ดลับพิชิตพุง

การที่เราจะลดพุงลดโรคนั้น ต้องดูแลควบคู่ทั้งเรื่องการกิน และการออกกำลังกาย
ทราบหรือไม่ว่า หากคุณรับประทานอาหารอย่างถูกวิธี โอกาสที่จะลดพุงได้สำเร็จมีถึง 80%
ซึ่งมากกว่าการออกกำลังกายเพียงอย่างเดียว โดยหนึ่งในวิธีการรับประทานอาหารที่ช่วยลดพุง
และลดน้ำหนัก ก็คือ การกินแบบ 2:1:1

2:1:1 คืออะไร

2:1:1 เป็นแนวทางการกำหนดปริมาณ
อาหารที่เหมาะสม โดยการกะด้วย
สายตา แบ่งสัดส่วนของจาน
(เส้นผ่านศูนย์กลางขนาด 9 นิ้ว)
ออกเป็น 4 ส่วนเท่าๆกัน และแบ่ง
ประเภทอาหารที่จะใส่ลงไปในจาน
เป็นผัก 2 ส่วน
ข้าวหรือแป้ง 1 ส่วน
และเนื้อสัตว์ 1 ส่วน

ข้าว 1 ส่วน

ควรเลือกข้าวที่ไม่ขัดสี
เช่น ข้าวกล้อง หรือข้าวซ้อมมือ
ขนมปังโฮลวีท ธัญพืช
เช่น ลูกเดือย

ผัก 2 ส่วน

ผักสด หรือผักสุกทุกชนิด
โดยเลือกประเภทของผัก
ให้หลากหลาย

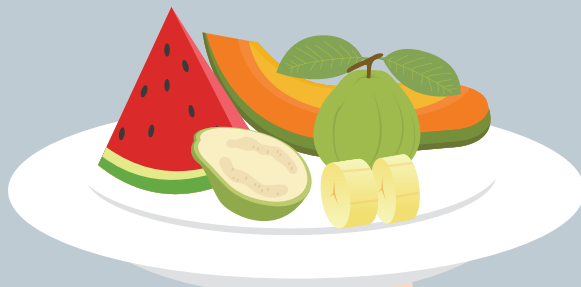
เนื้อ 1 ส่วน

ควรเลือกเนื้อสัตว์ที่มีไขมันต่ำ
เช่น อกไก่หนัง ปลา หรือไข่
ถั่วเหลือง เต้าหู้โปรตีนเกษตร

“ ผักเยอะ ข้าวพอดี
เลียงของทอด / ของมัน ”

TIPS

- เลือกประเภทของผักให้หลากหลาย เลือกผักที่ปลอดภัย และล้างให้สะอาดก่อนรับประทาน
- การปรุงอาหาร ควรเลือกวิธีการนึ่ง ยำ อบ ลวก ต้ม ตู้น พยายามลดหรือหลีกเลี่ยงการปรุงประกอบอาหารที่ใช้ กระทิหรือน้ำมัน นั่นคือ ไม่ผัด ไม่ทอด ไม่มัน
- ควรลดการปรุงอาหารรสชาติจัด เพื่อเลี่ยงความหวาน มัน และเค็ม
- ปริมาณที่ควรรับประทาน คือ หนึ่งมือ หนึ่งจาน หรือชาม
- ควรรับประทานผลไม้เป็นอาหารว่าง 1-2 มื้อต่อวัน โดยเลือกผลไม้หวานน้อย
- ควรดื่มนม โดยเป็นนมพร่องมันเนย หรือนมจืดมันเนย โยเกิร์ตพร่องมันเนย และขาดมันเนยธรรมชาติ หรือนมถั่วเหลืองเสริมแคลเซียมชนิดไม่ใส่น้ำตาล
- ควรเลือกรับประทานอาหารให้หลากหลาย

ทำไมการกิน 2:1:1 ถึงลดพุงลดโรค

- การกินแบบ 2:1:1 ใน 1 มื้อ จะให้พลังงานประมาณ 400 กิโลแคลอรี ช่วยลดพลังงานในแต่ละวันลงได้ 500 กิโลแคลอรี (1 สัปดาห์ ลดน้ำหนักลงได้ ครั้งกิโลกรัม)
- การกินแบบ 2:1:1 จะได้ปริมาณผักใน 1 มื้อ 100-200 กรัม และหากกิน 3 มื้อ คอบคู่กับผลไม้ จะได้ปริมาณรวมไม่น้อยกว่า 400 กรัม ตามข้อเสนอแนะขององค์การอนามัยโลก ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงต่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ได้
- ในหนึ่งจาน 4 ส่วน ให้มี**ผัก 2 ส่วน** เพราะมีใยอาหารทำให้อยู่ท้อง เพิ่มวิตามิน และเกลือแร่ที่ช่วยเสริมสร้างให้ร่างกายแข็งแรง และทำงานได้อย่างปกติ **ข้าวหรือแป้ง 1 ส่วน** จะช่วยให้พลังงานที่สำคัญแก่ร่างกาย แต่ก็ย่อยง่าย ย่อยเร็ว ทำให้อิ่มเร็วสักพักต้องหิวอีก จึงต้องกิน**เนื้อสัตว์ 1 ส่วน** เพราะเนื้อสัตว์นั้นย่อยยาก จึงอยู่ในกระเพาะนาน ก็ะหนักกระเพาะกว่า ทำให้ไม่หิวเร็ว ดังนั้น สัดส่วนที่ควรกินใน 1 จาน จึงเป็น 2:1:1 ที่ต้องกินในหนึ่งมื้อ

ควรกินแบบ 2:1:1 ร่วมกับการมีกิจกรรมทางกายที่เพิ่มขึ้นจะช่วยลดพุงได้เร็วขึ้น

2:1:1 ทำได้ไม่ยากแค่เพิ่มนิดลดหน่อย

อาหารตามสั่ง

เลือกเมนูที่มีผักเยอะๆ ใช้น้ำมันน้อยๆ เช่น สุกี้ น้ำ แต่ น้ำจิ้ม น้อยหน่อยนะ ราคาน้ำก็เน้นคะน้า พวกผัดผัก ตอนจะกินให้ตักผักแบบไม่เอา น้ำที่มันๆ หรือจะเลือกเพิ่มผักในเมนูต่างๆ อย่างข้าวกะเพรา ขอใส่ผัก ถั่วงอกยาว แครอท ข้าวโพดด้วย ไม่ก็กินคู่กับแกงจืดเต้าหู้ผักกาดขาว เทคนิคเพิ่มเติม เลี่ยงหมูสามชั้น เปลี่ยนไข่เจียว หรือไข่ดาวเป็นไข่ต้ม เลือกหมูชั้นแทนหมูสับ

ก๋วยเตี๋ยว

เส้นประมาณ 1 กัฟพี ลูกชิ้นไม่เกิน 5-6 ลูก หรือถ้าเป็นหมูสับ ก็ประมาณ 3 ช้อนโต๊ะ พุดง่ายๆ ว่าเส้นน้อยๆ เน้นผักบุง ถั่วงอกเยอะๆ สำคัญตรงที่อย่าลืมบอกคนขาย งดใส่น้ำมันกระเทียมเจียวด้วย ให้ดีไม่ต้องปรุงเพิ่ม เพื่อลดหวาน ลดเค็ม

ข้าวแกง

ข้าวไม่เกิน 2-3 กัฟพี แล้วเลือกกับข้าวประเภทที่มีผัก และปรุงโดยใช้ น้ำมันน้อย หลีกเลี่ยงเมนูที่มีน้ำตาล ประเภทจันๆ หวานๆ เหนียวๆ หรือสังขยาการันนั้นโดย “ไม่เอาน้ำราด” และเน้น “ขอผักเพิ่มด้วยจ้า”

ปรุงอาหารในบ้าน

เลือกผักมาเป็นส่วนประกอบหลักในการทำอาหารเมนูต่างๆ หรือจัดเตรียมให้มีผักสด ผักต้มเพิ่มบนโต๊ะอาหาร เน้นปรุงอาหารด้วยวิธีนี้ ยำ ลวก ต้ม ตุ่น แทนเมนูทอด เมนูแกงกะทิ หรือเมนูที่ใช้น้ำมันมากๆ

อาหารจานเดียว

ถ้าชอบข้าวทานุกี่ลดข้าวลง เลือกเอาเนื้อล้วนไม่ติดมัน ราคาน้ำน้อยๆ คะน้าเยอะๆ สำหรับข้าวมันไก่ก็ไม่เอาหนัง และจะดีกว่า ถ้าเปลี่ยนข้าวมันเป็นข้าวสวยธรรมดา หรือข้าวกล้อง ขอแตงกวามากหน่อย

เครื่องดื่ม

เครื่องดื่มหวานๆ ต้องค่อยๆ ปรับพฤติกรรม เริ่มจาก “ขอหวานน้อย” “ใส่น้ำเชื่อมหรือน้ำตาลน้อยๆ” รวมทั้งอาจจะเปลี่ยนนมเทียม เป็นนมพร่องมันเนย นมขาดมันเนย นมถั่วเหลืองเสริมแคลเซียม และต้องค่อยๆ ลดความถี่ต่อสปีด้าหลัง เช่น จากวันละ 1-2 แก้ว ปรับเป็นสปีด้าละ 1-2 แก้ว ซึ่งถ้าเป็นไปได้ สุดท้ายควรต้องดื่มแต่น้ำเปล่าให้ได้ วันละ 6-8 แก้ว จะดีที่สุด

ของว่าง

เปลี่ยนจากขนมหวาน เบเกอรี่ ไอศกรีม เป็นผลไม้หวานน้อย